

Õiguskantsleri Kantselei

Teie 28.02.2026 nr

Meie 19.03.2026 nr 14-6/260677/2602374

Vastus avaldusele

Austatud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole avaldusega, milles palute hinnata Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) tegevuse vastavust hea halduse põhimõttele. Kirjeldate oma avalduses kuidas EIS muutis tagasiulatuvalt Teie toetuse taotluse rahuldamise otsust, lisades sinna kohustuse tagada projekti eesmärgi täitmiseks vajaliku vara säilimine ja sihtotstarbeline kasutamine vähemalt kolme aasta jooksul arvates projekti lõppmaksest (nn *kestuse nõue*).

Täname Teid pöördumise eest.

Teie avaldusest nähtub, et esitasite EIS 09.02.2026 otsuse peale 28.02.2026 vaide. Kuna samas asjas on pooleli vaidemenetlus jätab õiguskantsler Teie avalduse [õiguskantsleri seaduse](#) § 25 lõike 3 punkti 5 alusel läbi vaatamata. Sellega välditakse olukorda, kus õiguskantsler võtab seisukoha enne, kui seaduses ette nähtud vaidlustusmenetlus on lõpule viidud.

Vaide esitamisega olete toiminud õigesti, sest rakendusüksuse otsuse või toimingu vaidlustamisel tuleb enne halduskohtusse pöördumist läbida kohustuslik vaidemenetlus (majandus- ja kommunikatsiooniministri 31.01.2024 määrus nr 6 „[Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord](#)“ § 25, meetme määrus). Kui Te EIS-i vaideotsusega ei nõustu on Teil õigus esitada kaebus halduskohtule. Arvestades vaidluse sisu, näib see olevat ka otstarbekaim tee, sest kohus saab lisaks EIS-i tegevuse õiguspärasusele anda lõpliku hinnangu ka sellele, kas kestuse nõue kohaldus Teie projektile vaatamata sellele, et taotluse rahuldamise otsuses sellekohast viidet algselt ei olnud.

Kestuse nõue tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [2021/1060](#) artiklist 65. Selle nõude sisu seisneb selles, et toetuse tulemusel loodu, näiteks töökoht või soetatud seade, peab säilima vähemalt viis aastat pärast toetuse saamist, vastasel juhul tuleb toetus vastavas osas tagasi maksta. Väike- ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) puhul lubab määrus selle aja lühendada kolmele aastale. Määrus on liikmesriikides vahetult kohaldatav (määruse (EL) 2021/1060 art 119).

Eesti õiguses on kestuse nõude kohaldumist täpsustatud Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruses nr 55 „[Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused](#)“ (ühendmäärus). Ühendmääruse järgi tuleb kestuse nõude kohaldumise korral kajastada vastavad abinõud juba

taotluses (§ 4 lg 1 p 11) ning taotluse rahuldamise otsuses tuleb märkida teave kestuse nõude rakendumise kohta (§ 8 lg 4 p 10).

30.01.2026 jõustus meetme määruse § 22 muudatus (punkt 6), mille järgi on toetuse saaja kohustatud tagama määruse (EL) nr 2021/1060 artiklist 65 tuleneva kestuse nõude kolme aasta jooksul lõppmakse tegemisest.

Seda muudatust põhjendatakse vajadusega rakendada määruse (EL) 2021/1060 artiklis 65 sätestatud erandit, mille kohaselt võib VKE-de puhul rakendada viie aasta asemel kolmeaastast kestuse nõuet (vt [seletuskiri majandus- ja infotehnoloogiaministri 31.01.2024 määruse nr 6 „Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord“ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. juuni 2022. a määruse nr 50 „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“ muutmise juurde](#), lk-d 1-2) . See nõue rakendub tagasiulatuvalt ka varasematele taotlustele ja toetuse saajatele, et tagada sama toetusmeetme raames toetust saanud ettevõtjate võrdne kohtlemine (meetme määrus § 26 lg 3).

Loodame, et nendest selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel